

promissionis (Josue enim et Joscua seu Jhosua vel Jescua idem sunt et significant quod Jesus; et ita vocatur Josue a Septuaginta interpr.) alter Jesus filius Josedech summus sacerdos: tertius Jesus Sirach auctor Ecclesiastici, doctor synagogæ. Nec absque causa: fuerunt enim hi tres, figura Christi Jesu, qui ad tres potissimum fines in hunc mundum venit. Primo, ut nos redimeret: secundo, ut nos doceret: tertio, ut exemplo suo duceret, sicque nobis esset: *Vita, veritas et via*. Quoad primum, figura illius fuit Jesus summus sacerdos, qui Judæos e Babylonica captivitate in Jerusalem reduxit, ibique sordidis vestibibus, quibus indutus venerat, abjectis, novis pulchrisque indutus est, ut habetur Zach. III. ac templum reedificavit. Sic enim Christus, nos e confusione et captivitate peccati in gratiam reduxit, tuncque in resurrectione, deposita carne mortali, immortalē et gloriosam induit, atque Ecclesiam instauravit. Quoad secundum, figura ejus fuit Jesus Sirach, doctor synagogæ, quia mundum docuit viam cæli. Quoad tertium, figura ejus fuit Josue, qui præivit duxit populum per desertum in terram promissionis quemadmodum et Christus exemplo suo ad viam cæli ineundam, et conficiendam nos pertraxit. Rursum salutis nostræ negotium in tribus omnino consistit, in redemptione, justificatione, glorificatione. Christus nobis hæc omnia præstitit: in primo, figuratus per Jesum summum pontificem; in secundo, per Jesum doctorem; in tertio, per Josuen seu Jesum ducem. Quamobrem jure vocatus est Jesus, id est, Salvator, quoniam talis erat, et vere ipse solus, si ad sensum, non ad sonum vocis attendimus, nemo enim hæc omnia, adeoque veram salutem præter ipsum attulit.

VI. Cur nomen hoc sortitus est post circumcisionem? Resp. quia placuit ei non prius tam glorioso nomine insigniri, quam id promerisset, sanguinem suum pro nobis fundendo. Quam ob causam merito caput aperimus, et genua submitimus, cum nomen hoc audimus; siquidem id nomen adeoque salus et redemptio nostra magno ei stetit. Non facimus hoc Christi audito nomine; quia nomen hoc dignitatis est, regibus et sacerdotibus commune.

VII. Quomodo Salvatoris munus executus est? Respons. exactissime, quia omnes ejus vivendi rationes et studia, miracula, conciones, indefessi labores, denique mors ipsa, ad salvandum destinata erant. Duo sunt quæ maxime aliquem insignem et illustrem in arte vel munere aliquo efficiunt; primum effectus vehemensque studium, artem illam apte et cum laude exercendi; alterum ut quis artem calleat. Quam autem Christi cordi

inhæserit nominum salus, quanta sitis, quis nesciat, nam et sommi et cibi obliviscebatur, et peragrabat omnes vicos, oppida, castella, ut animarum salutem curaret, quinetiam, Marci III. ita in hoc opus incumbebat, ut crederetur a suis in furorem versus. Deinde, ita callebat artem hanc, ita penetrabat modum, quo singuli salutem, sine liberi arbitrii iactura consequi possent, ut nec angeli, nec hominis perspicacia eo attingere possit. Hinc est, ut his, qui fœdas voluptates amabant, proponeret jucunda, uti Samaritanæ, Joan. IV. *Aquam quæ fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam, quæque omnem extingueret sitim: his qui aurum sitiiebant thesauros polliceretur æternos: Vade, vende omnia quæ habes et da pauperibus, habebis thesaurum in cælo: parvulos amplexaretur, juveni præciperet mandatorum observationem, utpote adhuc rudiori; eos qui siderum arte pollebant, per stellam ad se vocaret: non abhorrebat a peccatoribus, non illos a se abigebat, licet adessent, qui propterea murmurarent. Porro ab iis, quæ a Salvatoris munere et partibus aliena viderentur, sedulo abstinerebat, ut cum petenti cuidam: *Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hæreditatem*, respondit: *Homo quis me constituit judicem aut divisorem super vos?* Luc. XII. Item cum corripuit filios Zebedæi gestientes perdere Samaritanorum civitatem, dicens: *Nescitis cujus spiritus estis, Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare*, Luc. IX. Denique, si a capite illum ad pedes usque intueamur, Salvatorem undique fatebimur. Undique salutem spirat, verba ejus verba vitæ æternæ sunt, oculi peccatores sanant, sputum cæcis lumen tribuit, contactus vestis sanguinem sistit, contactus manuum lepram pellit, vox defunctos suscitavit. Quemadmodum enim bos gibbosus, quem Hispani corcobado vocant nihil pene in corpore suo gerit, quod non salutarem usum præbeat hominibus: nam et sanguinem ejus recentem hauriunt indigenæ more potus, et carnem crudam edunt loco panis, cornibus utuntur ad pocula, vesica et ventriculo pro vasis, pelle pro utribus, e corio domos, funes, calceos ac vestes, ex ossibus arma conficiunt, e nervis fila crassiora, e pilis tenuiora, stercore ignem nutriunt uti et nos ligno, Cardan. l. VII. de variet. cap. XXXIII. Ita quæcumque in Christo sunt, vel quoquo modo ei adherent, salutaria mundo sunt: carne ejus pascimur, sanguine ejus potamur et abluimur vulneribus ejus sanamur, nuditate ejus vestimur, cruce ejus inflammamur ad Dei virtutum amorem, etc.*

VIII. Estne venerandum hoc nomen et quantopere? Respond. omnino et super omnia alia nomina, quia apostolo teste *est nomen super omne nomen*, ad Philip. II. adeoque venerabilius ipso

nomine tetragrammato, Jehovah. Primo, quia est proprium Verbi incarnati nomen significans totam incarnationis et redemptionis œconomiam, seu Deum, qua Salvator et redemptor est. (Hoc autem beneficium redemptionis majus est, quam creationis; quia nihil nasci profuit nisi redimi profuisset, ut Ecclesia canit.) Nomen autem Jehovah significat Deum, qua Dominus et creator est. Ad hæc redemptoris nomen includit nomen creatoris, non e contra; quia redemptio supponit creationem, non contra. Hinc inferit Abulensis, in c. XX. Exodi, majus esse peccatum accipere nomen Jesu in vanum, quam nomen Dei, et confirmat ex usu Ecclesiæ, quæ audito nomine Jesu flecti genua et inclinat caput, non autem audito Dei nomine. Secundo, quia non ab homine vel creatura aliqua, sed a SS. Trinitate Christo est impositum, et ab archangelo in terras delatum. Tertio, quia est nomen per quod omnes salvi fieri debemus; siquidem salutem et Salvatorem nobis annuntiat. Quarto, quia est nomen efficacissimum, primo, ad corporis ægritudinis curandas, Act. III. *In nomine Jesu Christi surge*: secundo, ad pellendos e corporibus demones, Marc. ult. *In nomine meo demonia ejicient*. Exemplum habetur, Act. VI. § XVIII. ita

ut etiam perfidi aliqui ad id, hoc nomine uterentur eventu quandoque felici, ut Luc. IX. vers. XLX. quandoque infelici, ut Actor. XIX. vers. XIII. Tertio, ad eorumdem Dæmonum tentationes et insidias pellendas; quod experti S. Anton. Hilarion, Edmundus, Abrahamus, alique; denique, ad miracula patranda, omniaque sanctificanda. Ac licet effectus prædicti quandoque etiam per alia Dei nomina obtineantur, non tamen toties ac tam certo licet, nec in nominis Jesu invocatione tanta efficaciam certitudo sit, quanta est in sacramentis, quia non extat hujus rei promissio vel sanctio aliqua. Sexto, quia usu receptum fuit apud omnes Christianos, ut hoc nomen summe honorarent, capitis adaptione, poplitem flexione, vel alio honoris indicio, ut cum eleganter pingitur radiis solari-buscinctum, item dum nemo sibi hoc nomen ausus est tribuere. Denique, quia a Sibyllis olim pronuntiatum fuit, ut docet acrostichis illa versuum Sibyllæ Erythrææ, quorum primæ litteræ hoc reddunt: Jesus Christus Filius Dei Salvator, et crux.

Superest ut hoc nomen et nos omni veneratione colamus, ut per Salvatorem salutem consequamur, etc.

AUCTARIUM.

CONCIO I.

VARIÆ STRENÆ VARIIS OPTANTUR.

I. Magistratui, ut fiant hortulani. — II. Religiosis, ut morianturæ. — III. Consiliariis, chiragra. — IV. Literatis, ut stulti fiant. — V. Conjugibus, ut vir surdus sit, uxor autem cæca. — VI. Virginibus et viduis, podagra. — VII. Pauperibus, ut tales maneat. — VIII. Divitibus, ut descendant in infernum viventes.

THEMA.

Opto apud Deum et in modico et in magno, non tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales. Act. XXVI.

Antiquissima consuetudo est, ut hoc die alter alteri bonum et felicem annum optet. Quin et antiqua opinione seu superstitione potius creditum est, nihil hoc die mali optandum esse; eo quod crederent optata revera eventura. Motus inde quispiam, præsentibus multis, optavit sibi hodie: *Utinam deberem decem millia aureorum!* Absit, inquit adstantes: nihil hoc die mali optandum, quia evnere solet. Verum alter: *Nescitis, inquit,*

quid optarim. Bene, non male mihi sum precatus. Debeo enim centum millia aureorum: opto igitur ut solum decem millia debeam. Refert Pontanus, in Att. bellariis. Multoties videtur aliis malum est quod optatur, cum revera bonum sit. Ita cum Agrippa rex tetrarcha Judææ audiisset Paulum vinctum, Christum prædicantem, et dixisset: *In modico suades me Christianum fieri*, Paulus respondit: *Opto apud Deum et in modico et in magno, non tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales*, scilicet Christianos. Hic certe optimam rem optaverat Agrippæ, quamquam ille hoc non intellexit, sed, abrupto colloquio, surgens discessit. Igitur si et ego Paulum imiter, et vobis optem ea, quæ carni quidem displicent, animæ vero ad salutem prosunt; spero utique vos non discessuros cum Agrippa, cæco et gentili, sed libenter accepturos, et sicut oportet sano intellectu, non, ut sonant, ad litteram interpretatos.

I. Primæ videntur deberi magistratui sive ecclesiastico, sive sæculari. Et quid huic optabo? Opto ei ut induat naturam hortulani. Hoc optavit ac persuasit pius quidam eremita Theodosio im-

peratori, referente Beato Petro Damiani cardinale episc. lib. VII. ep. XI. ad Gottifredum ducem Tusciæ. Hic enim cum in familiari conversatione suasisset imperatori clementiam erga reos, abstinentiam ab effusione sanguinis eorum; indeque, obtemperante imperatore, respublica sceleratis impleretur conquerentibus de injustitia imperatoris statibus, iterum misit veredarium ad eremitam, consilium alterum petens. Ergo eremita præsentem et inspectante legato, arripit sarculum, et hortum ingressus, sarrit et noxia demolitur, steriles herbas extirpat, virentes excolit, et communit oluscula: tum abire legatum et referre imperatori, quæ vidit, jubet. Indignatus hic, quasi absque responso dimissus, retulit quæ vidit. Rem mox intellexit imperator, ut nimirum reprobos eradicaret, bonos fovet: sic fecit, et rempublicam composuit. Addit Damianus exemplum Othonis tertii imperatoris, qui suo ævo, cum esset primum viginti annorum, tribus regni processibus, Rudolpho, Raymundo et Arimundo honorum alienorum directoribus, oculos eruit, eoque exemplo totum regnum tremefecit et in pacem reposuit. Unde per ora populi vulgatum erat: *In evulsione sex oculatorum pacatum est regnum.*

II. Religiosis opto ut moriantur, si vivunt, vel si mortui sunt, ne ad vitam redeant. Hoc enim et David aliquibus optavit, scilicet: *Veniat mors super illos*, Ps. LIV. Optavit et suo discipulo Sanctus Gregorius Nyssenus frater S. Basili, ut in ejus vita referretur. Is enim cum quæreret e magistro suo Gregorio, quid esset abnegatio sui, adeoque religiosus, misit illum ad cœmeterium, jubens, ut ossa mortuorum calumniis, probris ac conviciis oneraret, quantum posset. Fecit ille juxta, dicens: *Vah ossa putida, putrida, vermibus exossa, viperis scatentia! Vah deformia cadavera, ossa latronum, sacrilegorum, furum, etc.* Reversus ad præsulem, rogatur quid responderint ossa, an se defenderint, an expostulaverint, an calumnias responderint, aut verbera. Respondit: Minime, sed muta contacuisse. Jubet ergo rursus ire, eaque laudibus evehere. Tum is: *Heu ossa candida, nitida, nobetia, capita principum, heroum, doctorum, heroinarum, etc.* Rediit et rursus interrogatur, an sibi applauserint, gratias egerint, exultarint, intumuerint. Nihil horum, inquit ille, sed ne minimum quidem se commoverunt. Tum præsul: *Vado, et tu fac similiter: non movearis laude vel vituperio, et sic abnegabis teipsum, fiesque religiosus bonus.*

III. Consiliariis et officialibus quid optandum? Opto illis chiragram, sed moralem, non naturalem; ut sint impotentes ad capienda munera. Projice bursam auro gravem in manum chiragri-

ci; statim is cum clamore tibi indignabitur, aurumque excutiet. Hoc istis opto, ut munera oblata velut semina dolorum respuant et abjiciant. Non est spernendum hoc, quod Christus ipse precatur, Matth. XVIII. *Si manus tua scandalizat te, abscinde eam et projice abs te. Bonum est tibi debilem (Græce mancum) intrare in regnum caelorum, quam duas manus habentem mitti in gehennam ignis.* Quid abscissa manus velit, docebit Plutarchus et ipse senatorii ordinis in Illyrico ab imperatore Trajano constitutus, qui ait in lib. de Iside: *Thebis judicum imagines visuntur absque manibus et summi judicis oculi connivent; eo quod justitia nec muneribus captatur, nec hominum vultu flectitur.* Adfert idem in apophthegm. exemplum M. Curii senatoris Romani, cui ad focum sedenti et rapas coquenti, cum Samnites magnum auri pondus attulissent pro munere, respuit id, asserens: *Se auro opus non habiturum, quamdiu tali cibo contentus vixerit.* Voluit ergo dicere, se chiragram habere, nec posse acceptare aut numerare pecunias. O chiragram salutarem! Nam aliquando *muta negra tum murva* (argentum et aurum) faciunt *rectissima curva*, et trahunt in gehennam.

IV. Litteratis et studiosis quidnam? Opto eis, ut stulti fiant. Quid? Sapientiam illi quærent. Sed antequam ad eam pertingant, prius stulti fieri debent. Id enim eis optat S. Paulus, I. Cor. III. *Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, ut sit sapiens; stultus, inquam, coram mundo, per humilitatem, disciplinam, crucem et obedientiam Christi, quæ tamen stultitia sapientia est coram Deo.* Itaque litterati in primis agnoscant se esse rudes, et parum adhuc scire, multoque plura se nescire, quam sciunt; adeoque semper sibi discendum esse. Hoc est, quod Menedemus, apud Plut. de profectu virtutum, dixit, quod: « Studiosi, qui discendi gratia Athenas navigarent, initio sibi viderentur sapientes, tum philosophi, tum oratores, tandem progressu temporis rudes et plebei; quo enim magis doctrinæ se præberent, eo magis fastum et ignorantiam deponerent. » Plane sicut qui in valle est, putat vicinum esse cœlum et montibus inniti: ubi ascendit montem, ibi primum videt multo longius id distare, quam in valle apparebat. Nec hoc solum, sed plus intendit apostolus, ut nimirum amplectantur disciplinam, obedientiam, crucem, quæ coram mundo est stultitia, coram Deo sapientia vera, submittant se disciplinæ et obedientiæ, captivent intellectum in rebus fidei, subjiciant se Christi et Ecclesiæ præceptis. « Itaque tres magi, ait S. Bernardus, serm. I. de epiphania, puerum adorantes in præsepio, insipientes facti sunt, ut fierent sapientes, et edocuit eos

Spiritus, quod postea prædicavit apostolus: Qui vult sapiens esse, stultus fiat, ut sit sapiens. Ingressiuntur stabulum, inveniunt pannis involutum infantem: non illis sordet stabulum, non pannis offenduntur, non scandalizantur lactentis infantia, prociidunt, venerantur ut regem, adorant ut Deum.»

V. Conjugatis opto, quod optavit illis magnus et sapientissimus rex Aragoniæ Alphonsus; nimirum: *Ut vir surdus sit, uxor autem cæca*, referente Panormit. in rebus ejus gestis, lib. III. c. VII. Surditatem optabat viro, ne attenderet ad garrulitatem et colloquia uxoris, neque facile audiret, quæ de ipsa dicuntur et finguntur. Cæcitate uxori, ne curiose inspiceret aut investigaret acta et gesta mariti, neque in alios viros oculos injiceret; sic enim fore constantem inter eos pacem tranquillitatem. Hoc etiam optat illis Ecclesiasticus, c. IX. *Non zeles mulierem sinus tui* (uxorem scilicet) *ne ostendat super te malitiam doctrinæ nequam*, hoc est, ne ipso quod suspecta tibi sit et nimis constringitur, incipiat exorbitare. Fuere sane tales Joseph et Maria, parentes Christi. Ille cum videret prægantem conjugem, fugere potius et deserere eam voluit, quam curiose inquirere unde conceperit. Hæc nihil ad conjugis molimina attendit, quasi cæca foret, rem Deo commendans.

VI. Virginibus et viduis opto podagram, quo compellantur sedulo domi manere. Hoc optat illis Sanctus Paulus ad Tit. II. ubi vult adolescentulas esse, *domus curam habentes*. Nulli autem melius custodiunt domum, quam podagrici. Optant et antiqui ethnici, qui, Phidia sculptore, Venerem, seu castam et speciosam mulierem ex auro et ebore conflarunt, quæ altero pede testudinem, premebat, Pausan. in Eliacis, lib. post. p. CCIII. Testudo domi porta, domi ut affixa hæreret, monebat, siquidem testudo a sua domo non egreditur, podagra ad evagandum, saltandum, convivia et spectacula adeunda ineptum hominem facit. Id viduis et virginibus prodest. Quemadmodum enim instrumentum musicum, nulli libi integrius et sanius servatur, quam domi suæ; si enim in alienas domos efferatur ad convivia, eboreas, etc. nunquam integrum redit; vel enim fides aliquæ rumpuntur vel consonantia deperditur: ita accidit puellis. Experta id est Dina, filia Jacob, quæ a patria domo semel tantum egressa ad vicinam urbem, ut mulieres spectaret, statim rapta et corrupta est a Sichem, Gen. XXXIV.

VII. Pauperibus opto apud Deum, ut nunquam divites fiant. Id sibi optavit Sapiens, Prov. XXX. *Mendicitatem et divitias non dederis mihi, tribue tantum victui meo necessaria; ne forte satiatus illi-*

ciar ad negandum, et dicam: Quis est Deus? Aut necessitate compulsus, furer. Idem S. Franciscus hospiti suo in villa Tysi prope montem Alverniæ, bene ab eo habitus, pro gratiarum actione precatus est, et obtinuit a Deo, ut domus illa nunc S. Francisci dicta, nunquam vel ditesceret, vel ad egestatem deveniret, teste Luca Waddingo in anal. Minor, anno 1215. n. XI. Notum est, quod in vita S. Antonini archiepiscopi Florentini refertur de quadam domo, cui iter faciens Antonius, vidit insidere angelos; reperitque inibi vitam et tres filias male vestitas, operibus manuum se operose nutriendas, et quidem necessitatis gratia, die etiam festo laborasse. Quare tantum eis pecuniæ dono dedit, ut honeste se sustentare possent. Verum, ubi labente tempore iterum illic transit, vidit cacodæmonem tecto domus insidere, reperitque eas otio deditas et cultius vestitas. Reprehendit eos proin, et ut ad pristinum statum se componerent, admonuit, in vita ejus 2. maii. Quare aliquando præciduntur alæ aviculis? Ut ne a nobis avolent. Idem facit Deus pauperibus. Crescant illis pennæ, mox a Deo avolabunt.

VIII. Divitibus, qui ducunt in bonis dies suos, opto id, quod David, mansuetissime alioquin etiam erga inimicos, talibus optavit, Ps. LIV. *Descendant in infernum viventes, quoniam nequitia in habitaculis eorum.* Id vero explicans S. Bern. orat. ad fratres de Monte, ait optandum reprobis, ut per meditationem pœnarum infernalium: *Descendant in infernum viventes, ne descendant morientes.* Opto igitur illis ut descendant cogitatione et sedula meditatione ad divitem epulonem in infernum, videant penas ejus, flammam, sitim, clamorem, et interrogent eum quid fecerit, quo penas illas commeruerit. Respondebit enim non ob furta vel homicidia, non ob usuras, aut adulteria, non ob blasphemias aut sacrilegia se tanta illa tormenta pati; sed quia vestiebatur bysso et purpura supra statum suum; et quia epulabatur quotidie splendide, quærens in conviviis splendorem vanæ gloriæ; et quia quotidie nunquam jejunans; et quia pauperi Lazaro nihil de mensa dabat. Itane vero propter has solas et tam leves culpas tanta tormenta patitur? Ita sane. Attendant igitur divites, utrum non et ipsi talia hæc faciant. Et quem alium finem sortientur, si hæc egerint, nisi epulonis? Quis enim vita et moribus pares sunt, nunquid mercede impares erunt? Quid igitur jam vultis? Ut optem vobis annos Lazari, an epulonis in hac vita? Lazarus hic recepit mala, dives autem bona, ut testatur Abraham; Lazarus annos malos, dives bonos habuit. At nunc versa vice Lazarus consolationibus perfua-

ditur, dives autem cruciatibus perurgetur. Videmus igitur non semper esse bonos dies, qui boni aestimantur; nec malos, qui mali. Aliter mundus iudicat, aliter Deus.

Quare, si vultis universum, et secundum sanum iudicium optem vobis aliquid, opto vobis annum malum, id est, laboribus, tribulationibus, asperis patientiæ, pœnitentiæ, abstinentiæ aliarumque virtutum operibus plenum. Uno verbo opto vobis annum Lazari, non annum epulonis: qui, licet habeat malum et triste initium, sortietur tamen bonum et beatum finem.

CONCIO II.

NON FIDENDUM ANNO IN ANNO BISSEXTILI.

- I. Quia se longum fingit, cum brevissimus sit. —
 II. Quia se novum appellat, cum semper sit antiquior. —
 III. Quia multa sæpe promittit, sed pauca præstat. —
 IV. Quia de modico errore in magnum inducit. —
 V. Quia blande excipit, sed occulto hoste necat.

THEMA.

Consummati sunt dies octo. Luc. II.

Interrogo vos, auditores, quid optaretis amico vestro, qui transire debet silvam aut pagum, ubi latet aliquis ejus insidiator, prædo vel inimicus? Meo iudicio optaretis ei lorica, qua incolumem se servaret. Id enim Jeremias suadet Ægyptiis, invadendis a Nabuchodonosore: *Induite vos loricas*, Jer. XLVI. Habeo igitur, auditores, quod pro novo anno precer vobis. Transire debetis annum bissextilem, hoc est, annum nequam seu dolosum, annum malum et suspectum: quamquam non hic solus talis est, sed alii etiam omnes. Id enim fatetur apostolus, Eph. V. *Videte, fratres, quomodo caute ambuletis; non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.* Tertullianus, antiquissimus auctor, l. de fuga in persecut. c. IX. legit: *Quoniam dies nequam sunt.* Fatetur idem Jacob patriarcha Pharaoni regi Ægypti: *Dies peregrinationis meæ centum et triginta annorum sunt, parvi et mali*, Gen. XLVII. Ecce vero mali? Quia insidias passus est a fratre Esau, a socero Laban, a Sichimitis, a filiis propriis, aliisque. Quando ergo tam charus Deo servus tam malos habuit annos, non video cur nos expectemus meliores. Et si talem transituri sumus annum, quid aliud vobis precari possum, quam quod apostolus in eadem epistola, c. VI. subdit: *Stare ergo induiti lorica iustitiæ?* Lorica vero iustitiæ secundum Chrysostomum in eum

locum, ho. XXIV. *est catholica et virtute prædita vita, seu quod eodem recidit, bona conscientia.* Hanc precor, hanc induite, et nil vobis nocebit annus iste nequam. Sed jam videamus technas, dolos et nequitas non hujus tantum anni, sed aliorum etiam quorumcumque tandem.

I. Malus et dolosus, quia se longum fingit, cum brevissimus sit. Id testatur Job, c. XVI. *Ecce enim breves anni transeunt, et semitam, per quam non revertar, ambulo.* Quomodo vero? Nonne dies anni 365. sunt? Sed en dolur: sol ab oriente in occidentem, ingenti quidem spatio et longissimo itinere currit; sed eum cursum motu raptus, quo a primo mobili rapitur, uno die absolvit; motu interim proprio seu naturali per eandem revertens, annum consumit. Metimur vitam nostram juxta mensuram ætatis a natura præfixæ, v. g. septuaginta annorum, nec attendimus ad motum raptus, quo sæpe violenter, multoque citius abripimur. Juvenis cogitat se posse diu vivere; sed non cogitat se posse cito mori: attendit ad proprium et naturalem solis cursum, qui facit annum; non ad violentum, qui facit diem tantum. Quare si cogitatio tibi subit: Ecce adhuc juvenis sum, nuper exortus sum, adhuc in oriente sum: quam longe distat occidens! Quam longe abssum a morte! Scito quod hoc iter possis uno die percurrere, et cursum tuæ vitæ uno absolvere. Reperiuntur quidem aliqui, qui tardiore gressu, uti sol retrogradus, cursum vitæ suæ peragunt, vivunt septuaginta vel octoginta annis: sed quam pauci illi respectu eorum, qui citius expediuntur! Nemo igitur sibi crastinum promittat. Unde Ezechias rex ait: *De mane usque ad vesperam finis me*, Isa. XXXVIII. quasi diceret: De mane usque ad vesperam semper momentis singulis expecto finem meum.

II. Quia se novum jactat, cum semper antiquior fiat, quemadmodum et ipse sol, qui nunquam ad eundem numero cursum redit. Unde addit Job citato capite, se non reverti per viam, quam ambulavit. Decipiuntur et hic homines: putant annum elapsam reverti atque innovari, solemque ad eundem cursum redire; sed revera errant. Non redit idem annus, sed alius succedit, nec sol ad eundem numero cursum, quem peregit, redit, sed ad aliū; tandemque absolvit omnes cursus sibi a Deo præfixos. Et tu post annum elapsam, non redis idem, sed alius: prius infans, postea puer: elapso anno puer, hoc juvenis: elapso vir, hoc senex: illo senex, isto decrepitus. Subrepat tibi lanugo, post barba, tum canities, post calvities, denique mors. Unde S. Hieronymus, ep. ad Heliodorum, miratur illam deceptionem nostram: *Quotidie morimur, ait, quotidie*

immutamur, et æternos nos esse credimus. Unde fit, ut licet magis et magis semper accedamus ad sepulcrum, non tamen magis nos paremus ad beatam mortem, vitia deseramus, et pietati vacemus.

Accedit quod anni et ætates nostræ furtim se subducant, ita ut vix advertamus: quemadmodum parvuli fures, per exigua foramina intrant et expilant domum, ut non facile deprehendantur. Ideo forsitan Jacob appellat suos dies *parvos et malos*, Gen. LXVII. quasi parvos fures, qui inadverte terrenter irrepunt et elabuntur; qua de causa etiam a Christo dies Domini dicitur venire instar furis.

III. Quia sæpe multa promittit; sed pauca præstat. Promittit enim tibi 365. dies, hoc vero anno 366. numeratque omnes ac ponit in calendario, ac si omnes tibi exhibendi sint. Promittit hilaria, ac dicit: Ibi personas induemus, ludemus, saltabimus, stultescemus; promittit nives hiemales, ibi in rheda vehemur; promittit jucundum ver, ibi deambulabimus, ludemus et rosis nos coronabimus; promittit æstatem, ibi tot fruges metemus, venationes instituemus, domus ædificabimus; promittit vacationes et autumnum, ibi aves capiemus, in patriam proficiscemur, vindemiam faciemus, convivia instruemus, cellaria et horrea nostra ditabimus, ad nundinas ibimus, et nescio quæ alia. Nonne enim omnia ista tempora consignata sunt in hujus anni fastis? Sed vide ne decipiat te, quia est impostor. Consignat enim ista in charta, sed unum diem omittit, a quo reliqui omnes pendent. Quis ille? Sancti, qui appellantur. Quod vult Deus. Hunc omittit, cum tamen sine hoc reliqui omnes cadant. Ille ab Hunnerico rege in Wandal. persecutione, fragili cymbæ impositus, et in mari derelictus est, ut periret. Attamen factum non est quod impius rex, sed quod Deus voluit: salvus enim Neapolim ductus est. Audiamus S. Jacobum, ep. IV. *Ecce nunc qui dicitis: Hodie aut crastino ibimus in illam civitatem, et faciemus quidem ibi annum, et mercabimur, et lucrum faciemus, qui ignoratis quid erit in crastino. Quæ enim est vita nostra? Vapor est ad modicum parens; pro eo ut dicatis: Si Dominus voluerit, et si vixerimus, faciemus hoc aut illud.* Nonne sic delusus est dives ille, Luc. XII. dicens: *Quid faciam, quia non habeo quo congregem fructus meos? Et dixit: Hoc faciam, destruum horrea mea, et majora faciam, et illuc congregabo omnia, quæ nata sunt mihi, et bona mea, et dicam animæ meæ: Anima, habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce, comede, bibe, epulare.* Sed quid actum? Eodem die audiit: *Stulte hac nocte repelent a te animam tuam; quæ autem parasti cujus erunt?*

Non absimile est, quod in vita S. Silvestri legitur de Tarquinio Perpenna urbis præfecto, qui S. Silvestro, nondum papæ, comprehenso et vineta, varios cruciatu minabatur, nisi Timothei martyris facultates proderet. Cui Silvester: *Hac nocte animam a te repelent; et tu intentatus minas quomodo ad effectum deduces?* Hinc commotus præfectus arctius eum virxit. Interea in prandio, pisciculi delicatioris osso deglutito et gutturi in hærente, strangulatur usque ad mediam noctem, ubi spiritum tandem elisit, sicut ei prædictum fuit a Silvestro, Baron et Lipel. 31. dec.

IV. Quia ex modico errore dissimulato in magnum inducit, qui vix corrigi potest. Secuta est Ecclesia post tempus Concilii Nicæni, anno 325. habiti, computum Julii Cæsaris, qui dat annuo solis cursui 365. dies cum sex horis integris: cum tamen postea Alphonsi regis Castellæ calculus ostenderit, non esse integras sex horas, sed desiderari in iis centesimam trigesimam quartam partem diei, adeoque fere quadrantem horæ; ita ut intra 134. annos excedat cursum solis annum integro diei: sed quia modicum illum defectum per annos fere 1300. non correximus, tandem prodiit magnus error, et totis decem diebus a vero cursu solis cum festis nostris discessimus, et discedunt adhuc qui antiquum calendarium observant, augebuntque errorem uno die singulis 34. annis. Hinc diu laboratum est, donec error iste corrigeretur subtractione decem dierum, sub Gregorio XIII. pont. anno 1580.

Quemadmodum ergo in annuo solis cursu decepti, ex innotabili et modico in magnum errorem inducti sumus, ita contingit plurimis; ut dum hodie, cras et perendie contrahunt, nec emendant jurandi, ludendi, potandi, mentiendi, furandi, turpia amandi assiduitatem; tandem post annum deprehendant ingens in anima sua foramen vitiumque pene inextirpabile. Sic navis, dum rimas agens sensim aquam admittit, impletur tandem et mergitur. Sic Amyclæ, civitatis Italiæ incolæ, dum e vicinis paludibus irrepentes serpentes non enecarunt, vane persuasi quod non liceret eos occidere, tandem multitudine illorum obruti, enecti sunt. Unde proverbium: *Amyclam silentium perdidit*, Eras. in adag. Plin. Eodem modo necat annus homines parvis quidem, crebris tamen excessibus; unde generantur morbi graves.

V. Quia blande quidem nos intuetur, excipit et aliquantisper ducit, stipatque velut satellitium aliquid: sed in eo tamen latet hostis unus ignotus, qui machinatur et infert nobis necem. Continet annus duodecim menses, quibus sol percurrit duodecim signa zodiaci. Illa ergo signa